

Vánoce v Brně se třináctkou

Jako dárek poslouží knihy koketující s ikonickým číslem nebo se vzpomínkami Miloše Štědrone

Jana Soukupová
spolupracovnice
MF DNES

V předvánoční nabídce knih z Brna a o Brně se sešel skutečně pestrý výběr ve stylu „pro každého něco“, což nejen místním patriotům dává solidní šanci zvolit vhodný dárek svým blízkým pod stromeček.

Povídky s faktoriálem

Zvláštní název 13! neboli 13 faktoriál vtiskl své sbírce povídek brněnský standupový komik a spisovatel Pavel Tomeš, jehož minulý román Až na ten konec dobrý ocenili čtenáři cenou Magnesia Litera. Rozhodně jde o nejchytřejší a nejelegantnější napsanou knihu z naší dnešní nabídky, i když určitá část čtenářů bude možná rozpačitá z dosti odlišných stylů třinácti do souboru zařazených povídek, ale i humorných dopisů ve stylu současné firemní korespondence nebo recesistní odpovědi jakési učitelce o pravidlech stand-upu i češtině. Jistě zaujme také vtípný popis „šachové partie“, která loni vyšla jako vánoční povídka v jihomoravské MF DNES.

Drtivá většina příběhů je však „normální“, autor si na nich ovšem erudovaně ohledává různé typy psaní, takže tu najdeme povídku duchařskou, recesistní a dále třeba takové, které by se dobře vyjímaly jako scénáře hořkých komedií. Nebo další opravdu citlivou, v níž Tomeš vzpomíná na svou babičku.

Nebyl by to ale on, kdyby i v tom nejsmutnějším okamžiku neposloužil čtenáři vtípnou perličkou. Zvláštností knihy je pak příloha třinácti „naučných“ příloh ke každé z povídek.

13! Sbírkou povídek, jejichž název můžeme číst jako 13 faktoriál, napsal a ve svém nakladatelství Otoč vydal Pavel Tomeš. Cena: 399 Kč

Městská galerie Druhé město vydalo publikaci Martina Reiner a vzniklo třinácti nástěnných maleb v brněnském Bronxu. Cena: 349 Kč

O třinácti muralech v Bronxu

Městské galerii, jak se lakonicky jmenuje publikace vydaná nakladatelstvím Druhé město, se už jedna brožurka před pár měsíci věnovala. Jenže k devíti muralům neboli velkoplošným nástěnným malbám od předních výtvarníků, které najdeme hlavně v takzvaném brněnském Bronxu, přibýly od vydání první knižky ještě další čtyři „zdi“.

Autor celého projektu a samozřejmě také nového vydání Martin Reiner tyto další čtyři realizace Adama Štecha, Pavla Čecha, Kateřiny Sidonové a Křištofa Kintery přesunul pod křídla spolku Nový Bronx a v publikaci s hojnou fotodokumentací líčí vznik starých i nových muralů. Nevynechává však ani potíže při jejich realizaci ze strany úřadů, majitelů domů či pozemků, tak ani zkrátka nesnadné okolnosti plynoucí z husté zástavby města, kde se mezi domy, všudypřítomnými dráty a hustou dopravou musela ukotvit výšková plošina, ze které obrazy na zeď přenášeli tvůrci ze skupiny Malujeme jinak.

Ale nakonec nechybí ochota, pomoc a vstřícnost mnoha zúčastněných. Kniha má lepší fotografie na větším formátu a také grafická úprava Bedřicha Vémoly je přehlednější a elegantnější než v první brožurce.

Pocta práci knižete Lakomého

Bývalý kulturní redaktor MF DNES a teatrolog Luboš Mareček po obsáhlé monografii věnované herecké Vlastě Fialové přichází nyní s neméně objemnou prací o jiné brněnské herecké stálici - Ladislavu Lakomé. Ve více než čtyřsetstránkové knize Kniže herectví a s podtitulem Divadelní herec Ladislav Lakomý (1931-2011) skládá zasloužený hold tomuto vynikajícímu dramatickému umělci, recitátorovi a skvělému dabérovi.

Nakladatelství Janáčkovy akademie múzických umění, jež dílo vydalo, obohatilo své portfolio o dobře tiskově vypravenou a četnými fotografiemi doplněnou publikaci.

Mareček svůj výtvar zasvětil jak osobností, tak především herecké práci Lakomého. Dozvíme se tak o dětství budoucího barda, který měl coby jedináček podle přání otce a matky převzít rodinné řeznictví a hospodu, což se díky obrovské touze mladého muže po herectví naštěstí nestalo. Od ochotníčeni v Brně se kniha přesunuje ke dlouholetému angažmá v Divadle bratří Mrštíků (dnes Městské) a dále k bezmála třicetileté etapě ve Státním divadle Brno, kde Lakomý uhranul obecenstvo v Pašijích Evžena Sokolovského na biblický námět jako Persona Ježíš.

Nezamlčuje ani potíže Lakomého za normalizace, za níž však hrál skvěle i hlavní role v čele s Dostojevským Idiotem, tedy knižetem Myškinem, jenž Marečka inspiroval k názvu knihy. Velkou část publikace zabírají také připomínky posledních rolí Lakomého v komorním Divadle U stolu, kam si principál František Derfler svého dřívějšího kolegu velmi rád opakovaně zval. Soupis rolí, jmenný rejstřík a výběrová bibliografie nejrůznějších textů o tomto herci knihu uzavírá.

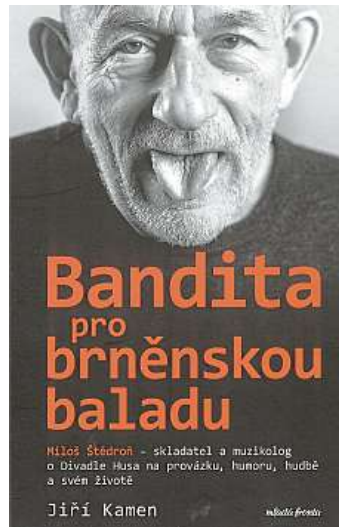

Kniže herectví Bardovi Ladislavu Lakomému je věnována obsáhlá monografie vydaná Janáčkovou akademií múzických umění. Cena: 400 Kč

Renesanční muž vypráví

Muzikologa Miloše Štědrone, který ve známost široké veřejnosti pronikl především jako autor obecně známých písní z Balady pro banditu v Divadle na provázku, nazval kdysi brněnský silák Franta Kocourek encykloš a renesoš, čímž vyjádřil nejpodstatnější rys tohoto renesančního a encyklopedicky erudovaného muže.

Neuvěřitelně obsáhlé a stejně tak různorodé znalosti skladatele, profesora, karatisty, spisovatele, divadelníka, neúnavného čtenáře a vyznavače sauny se samozřejmě promítají i do knižního rozhovoru

Bandita pro brněnskou baladu Jiří Kamen vyzpovídal muzikologa Miloše Štědrone, knihu vydalo nakladatelství Mladá fronta. Cena: 369 Kč

nazvaného Bandita pro brněnskou baladu od novináře Jiřího Kamene, který vydalo nakladatelství Mladá fronta.

A i když je jistě nejednoduché ukočirovat hbitou a kdejakými historickými, soudobými i profesními fakty vybavenou mysl zpovídáního, kniha je bohužel ještě neuspokojivější, než si tato vskutku renesanční osobnost zaslouží. Za což pochopitelně tázaný nemůže.

Jsmeli tak ochotní se přes to přenést, životní běh umělce, který se znal v Brně s dekterou osobností již zemřelou či dosud žijící a byl snad v všeho podstatného, co se nejen tady a nejen v hudbě odehrálo za posledních takřka sto let, je skutečně obdivuhodný a ojedinělý.

Tři herečky na cestách

Trojice hereček Barbora Seidlová a Daniela a Nikola Zbytovské tvoří komorní brněnské divadlo MALÉhRY. Se svým autorským repertoarem nejen cestují po vlasti i mimo ni, ale také pravidelně vydávají společné publikace. Po třech knížkách osobitých pohádek pro děti jim nyní v nakladatelství POP-PAP vychází Zápisky z cest, které z původních podcastů a následně scénické podoby vzpomínek na společné cestování přepsala Nikola Zbytovská do knižní podoby, tentokrát i s četnými fotografiemi z archivu jmenovaných dam.

Čekáte-li exotické destinace a srdcervoucí dobrodružství, tak marně. Herečky se svěřují s docela všedními, ale zjevně okouzujícími vzpomínkami na pobyty především v Itálii, na Krétě a v Portugalsku. Připomena je také kapitolka z České republiky se záznamem osobitých pracovních i výchovných metod jakéhosi

jesenického dědy v sousední chalupě. Sympatické rozhodně je, že si dámy ke svým pobytům nevybírají žádné provařené turistické resorty, ale ubytovávají se v soukromí, často navíc v opravdu zvláštních staveních, kde jim srdce po čase ukradnou třeba místní kočky.

Ani to své cestování, ale ani sebe navíc neberou nijak vážně. Kde můžou, dívají se na věc spíše humornou optikou. A pokud ještě neznáte knihu, kde vám ruku po pohlázení jedné určité stránky provoní známý strom, tak tahle to umí.

Zápisky z cest
Zápisky z cest
Zápisky z cest

Zápisky z cest Brněnské divadlo MALÉhRY zaujme vzpomínkami na společné cestování, sepsala je Daniela Zbytovská. Cena: 490 Kč

Deníky rakouské Boženy

Spisovatelka Marie Ebner-Eschenbachová, rozená hraběnka Dubská, žila v letech 1830 až 1916 střídavě na Moravě a ve Vídni. V německy mluvících zemích je tato plodná autorka dramát, románů, povídek či aforismů ceněná jako u nás Božena Němcová. Nicméně Ebner-Eschenbachová tvořila za nepoměrně snazších podmínek. Bezdětnou, zdravou, dlouhověkou a finančně dobře zajištěnou šlechticiu totiž po jistých peripetiích podporoval v její tvorbě i manžel, jenž byl zároveň jejím bratrance, obecného ocenění se jí dostalo i v podobě nejvyššího rakouského civilního řádu a ve dvojnásobné nominaci na Nobelovu cenu za literaturu.

Mezeru v tuzemské známosti této spisovatelky nyní zaplňuje její velká znalkyně, germanistka Eleonora Jeřábková, kurátorka Oddělení dějin literatury Moravského zemského muzea, která pod titulem Lásky je utrpení, neláska je smrt vydala výběr z deníků. Ty si Ebner-Eschenbachová vedla od dětství po celý život a v roce stého výročí od jejího narození byly prohlášeny archívni kulturní památkou.

Rok po roce, den po dni tak nahli-

Láska je utrpení, neláska je smrt Výbor z deníků oceňované moravsko-rakouské spisovatelky Marie Ebner-Eschenbachové. Cena: 449 Kč

žime do práce, vztahů a rodinných poměrů výjimečně ženy, jež se v posledních letech rakousko-uherské říše přátelila s mnoha umělci, vědci a jinak významnými osobami. Knihu doplňují fotografie autorky i místa jejího pobytu v čele s rodným zámekem v moravských Zdislavcích, kde je také pohřbena.

Vzhůru do barevného světa

A konečně také něco pro děti. Brněnský Host práce ukrajinské výtvarnice a spisovatelky Oksany Bully vydává pravidelně. Nyní přichází s velmi bohatě ilustrovanou knihou - vlastně spíše komiksem - Vřesová mürka pro děti od tří let věše.

Milé, výtvarně roztomilé a přitom nijak nepodbízející obrázky střídané vždy několika řádky textu včetně komiksových bublin vyprávějí příběh zprvu osamělé Šedivé mürky, již z jejího stinného paloučku vyvede její kamarádka, další mürka, aby jí ukázala barevný svět, který ovšem skrývá mnohá nebezpečí. Ale také krásu, dobrou srdce i pomocníky v nouzi.

Vřesová mürka Nakladatelství Host přichází s další milou a výtvarně bohatě vypravenou knihou pro děti od Oksany Bully. Cena: 399 Kč